

עדות 710

הצעה למערך שיעור למחנכים – שעת חברה/חינוך בחט"ב

הקדמה:

ארגון "עדות 710" הינו ארגון התנדבותי של אנשי קולנוע וטלוויזיה, היסטוריונים, אנשי טיפול ומחקר, שמיד לאחר אירוע ה-7.10 התארגנו על מנת ליצור מאגר עדויות של אנשים שחוו את אירועי ה-7.10 כתושבי העוטף, החוגגים במסיבות ברעים, כוחות הביטחון וההצלה, תקשורת ועוד.

המיזם מבקש להציג את ריבוי נקודות המבט ודרכי ההתבוננות בהתרחשויות ההיסטוריות, כחלק מגישה תיעודית וטיפולית הרואה בכל סיפור כראוי להיות מסופר ולהישמע. התפיסה של אנשי "עדות 710" רואים חשיבות ראשונה במעלה לעדים עצמם.

השיעור שלפניכם מבוסס על קטע מתוך ראיון ארוך שמתנדבי "עדות 710" ערכו החל מחודש אוקטובר 2023 ועד היום.

אורך השיעור: 45 ד' להעברה במהלך הימים הסמוכים ל-7.10.2026.

שיעור: זיהוי החוסן האישי דרך הדאגה לבעלי חיים במהלך המתקפה על העוטף ב-7.10.23

מטרות השיעור (למה?)

- א. חיבור אישי לאירוע לאומי אסוני.
- ב. התמקדות בהיבט האנושי באירוע לאומי אסוני.
- ג. חיזוק תחושת החוסן לנוכח אירוע אסוני

תהליך (איך?)

- א. שיח אמפתי סביב עדות אישית
- ב. שיח ערכי: זיהוי ערכים, אקטיביזם על בסיס ערכים, היכולת לחשוב על האחר
- ג. זיהוי החוסן האישי: זיהוי הכוחות הגלומים ב', במצבי משבר ומצבי יומיום.

תוצר (מה?)

- א. תוצר וורבלי: שיח ערכים ומקורות לחוסן אישי
- ב. תוצר כתוב: מילות חוסן (כיתתי), משפטי רפלקציה (אישי)

הערות טרום הנחיה:

השיעור נערך ביום השנה למלחמה, שפרצה לפני שלוש שנים.

היחס והזיכרון של מלחמה זו שונה בין התלמידים ובין המורים.

מעגלי ההשפעה של אירוע זה רחבים (קרובים של.. מפונים.. מכרים..). נדרשת עירנות להרכב הכיתה.

אירוע בחשיפה גבוהה: מרבית התלמידים נחשפו ונחשפים להיבטים של האירוע, ברמות עוצמה שונות דרך המדיה החברתית. יש פערים בכתה באשר למידת החשיפה, מידת הידע, מידת היכולת להכיל את הידע.

הסתייגות הורית (אופציונלי) לעיסוק בנושא זה, כדי להגן על הילדים.

חובת המורה להגן על הילדים. עליהם לצאת משיעור זה מחוזקים.

המלצות:

הצמדות למערך השיעור. הגבלת השיח החופשי בכל הקשור לדרישה למידע, לפרטים, לשיתוף קיצון. לא להסחף לשאלות שיהיו (והרבה) להחזיר למערך השיעור, תוך אמירה אמפתית, שניתן לבוא ולדבר בהפסקה (וגם אז, להזהר מהצפת מידע).
התמקדות בסיפור העדה, בשיח ובמשוב עליו.

א. פתיחה: מי כאן מגדל בעלי חיים בבית? מהו הקשר ביניכם? תארו מקרה שבו בעל החיים שלכם היה זקוק לכם..

ב. תמונה של הנערה החטופה החוזרת עם הכלב שלה.
מדרש תמונה: מה הטיפול בכלב חייב? מה הוא תרם?

ניעור היום במבחר עדויות של מיזם הנקרא "עדות 710" – מיזם התנדבותי שלי אנשי קולנוע וטלוויזיה, היסטוריונים, אנשי טיפול ומחקר שלקחו על עצמם להגיע לאנשים שחוו את ה-7 באוקטובר ולראיין אותם לצורך הכנת מאגר ראיונות שישימש אותנו בהווה ובעתיד. המיזם הזמין את האנשים שחוו את ה-7 באוקטובר לספר את הסיפור שלהם, ויצר מאגר של עדויות ארוכות. שהעדים בחרו להתראיין, אישרו את העדויות ואף את השימוש בעדויות שלהם במסגרת שיעור זה.

אנחנו נשמע עדות של אשה, חברת קיבוץ מגן (להראות במפה), ושמה מיטל מקיץ' דרזמן. מיטל היא אשה בוגרת, יש לה משפחה וילדים. בתפקידה היא אחראית על הבני הגיל השלישי בקיבוץ. מיטל מגדלת שני כלבים בביתה.

בעת המתקפה על מגן, מיטל היתה בבית שלה, עם הבת שלה ושני הכלבים. הן שהו שעות ארוכות בממ"ד, עד הפינוי.

שאלה: אלו אתגרים יכולים להיות לשהייה בממ"ד עם בעלי חיים?

(יעשו רעש, יצטרכו להתפנות, יהיו רעבים)

שאלה: מה היתרון בשהייה עם בעלי החיים בממ"ד?
הם חלק מהמשפחה, מספקים רוגע ובטחון.
לספר כי על פי העדויות בעלי החיים "שיתפו פעולה". היו בשקט. נשארו בממ"ד שעות ארוכות..

מרבית הקיבוץ התפנה, אך מיטל נשארה מאחור. היא היתה צריכה לדאוג לכך שכל חברי המשק בגיל השלישי יתפנו בבטחה, אבל גם שבעלי החיים בפינת החי בקיבוץ ימצאו בית חלופי.

(מתוך העדות המלאה)

19.22 : אופציונלי (ההתייחסות לגיל השלישי)

אני נשאיתי. קודם כל מתוקף תפקידי, מכיוון שאני עם הגיל השלישי, היה צריך לאלץ את הגיל השלישי להתפנות. קודם כל בשלב הזה הצבא עוד לא הוציא הוראה שחייבים להתפנות. קודם כל הם פינו את והילדים שרצו. במהלך התשיעי לחודש, הצבא עשה החלטה שכל הישוב חייב להתפנות ואז בעצם נאלצנו לעבור בית בית עם הוותיקים ולשכנע אותם. היו הרבה שלא הסכימו, שלא הבינו את חומרת המצב. אני נאלצתי להגיע עם חיילים בליווי צבאי לבתים לעזור להם לארוז. רובם בחיים לא התפנו בכל הסבבים הקודמים. אנשים נשארים. ורק הילדים מתפנים בדרך כלל. וזה היה תהליך מאד קשה להסביר להם שהפעם זה אירוע חריג מאד. שאנחנו שטח לחימה. יש מחבלים בשטח עדיין. חייבים להתפנות. היו רגעים שנאלצתי להגיד אתם מסכנים אותנו. אתם לא מתפנים אז אני נאלצתי בתוקף תפקידי להישאר פה, כי אני חייבת להישאר איתכם. אז עברתי בית בית. ארזתי להם תיקים. העליתי אותם להסעה. את הסיעודיים נאלצנו להיבא אמבולנסים צבאיים. כי אמבולנסים רגילים לא יכלו להגיע לישוב. אז הצבא הקצה לנו אמבולנסים צבאיים. העלינו את הסיעודיים לאמבולנסים הצבאיים ורק בהמשך הדרך הם חברו לאמבולנסים לבנים או של טיפול נמרץ, ופינו אותם כל אחד לאן שהצלחנו לסדר, לבתי אבות או מי שהצליח להגיע לפה אז לפה. זה היה תהליך שלקח לנו יומיים נוספים להצליח לפנות.

21.32

ואז נשאיתי עם הכיתת כוננות. נשאיתי אני כחלק מצוות צח"י בעצם לטפל בבעלי חיים שנשארו מאחור. הרבה אנשים פשוט נסעו, הם לא יכלו להתפנות עם כלבים, בטח לא עם חתולים. פשוט סגרו השאירו אותם בבתי נעולים. אז אני לקחתי את התפקיד של להמשיך לטפל בבעלי חיים שנמצאים. ומי שרצה פינתי, ניהלתי פינוי בעזרת מתנדבים שהגיעו, בתיאום עם הצבא, לפנות את הבעלי חיים ולסדר לאן לפנות אותם. בהתחלה זה החמ"ל של אחים לנשק, שהיו מפנים לשם ומשם הם דאגו להעביר את הבעלי חיים

יש לנו פינת חי מאד מאד גדולה מאות בעלי חיים. אז נשאיתי לטפל גם בהם. היתה עוד פינת חי אישית של ילד שהוא על הספקטרום, שאבא שלו בנה לו. אז גם שם היה צריך להמשיך לטפל. בשלב מסוים מכיון שהצבא השתלט גם על השטח הזה, הבנו שצריך לעשות פינוי של כל פינת החי הקטנה הזאת אז עשינו פינוי של כל פינת החי. את הפינוי הזה הגיעו צוות ששייך לגליה הוטרינרית מעין הבשור. היא הגיעה עם צוות. והיא סידרה חווה שקלטה את כל בעלי החיים פשוט בהתנדבות. אנשים לא מבינים עד כמה זה אירוע קשה כי הבעלי החיים הם בעצם חלק מהמשפחה שלך. ואתה נוטש מאחורה את המשפחה שלך.

23.31 : אופציונלי (הסיפור האישי)

אז אני נשאיתי בעצם עד ה-19.8. עד שאבא נפטר. הגיעו לחלץ את הכלבים שלי. בחור מדהים בשם רן. הגיע לקח את הכלבים שלי, את החתולים שלי. כי גם לי הייתי עם שלושה כלבים, ארבעה כלבים בשלב הזה. עוד כלב נוסף שלנו שהיה אצל הגרוש חבר אליי אז ארבעה כלבים ושבעה חתולים.

פשוט הגיע וחילץ אותם. לקח אותם אליו לחווה שלו כדי לאפשר לי לעלות להיפרד עם אבא ולהמשיך לסעוד את אמא בבית חולים.

דין מונחה:

שאלה: מה היו ההתלבטויות של מיטל?

- האם להתפנות עם המשפחה?
- איך לסייע לבעלי החיים?
- האם לעזוב את בעלי החיים?
- איך לדאוג לבעלי החיים שנשארו מאחור?

שאלה: מה היו האתגרים?

- מסוכן בקיבוץ
- הרבה חיות באחריותה

מה היו המענים:

- החלטה אישית: אני נשארת ודואגת לבעלי החיים.
- לא לעזוב עד שיש פתרון

למה?

- בעלי החיים הם משפחה. דואגים להם כמו למשפחה.
- בעלי החיים הם חסרי אונים. הם לא ישרדו בלי טיפול.
- בעלי החיים לא בחרו לחיות כאן, לא היו חלק מהאירוע.
- לעזור למישהו אחר, נותן לי כוחות.
- לפעול על פי הערכים שלי : לסייע, לטפל, לא לנטוש, נותן לי כוחות.

מה היה לדעתכם מקור הכוח שלה?

- אהבה, אחריות, ניהול האירוע, אקטיביות, ידע, תפקיד

מהי התכונה הבולטת של מיטל?

- (אכפתיות, אחריות, תושיה..)

בתוך אירוע מאד קשה, מיטל גילתה שיש לה כוחות לפעול ולדאוג לאחרים, לחסרי ישע, שתלויים בה. היא גילתה את החוסן שיש לה, דוקא באירוע מאד מאד קשה ומאיים.

תוצר:

א. שיתוף: דוגמאות שלכם בהן אתם מצאתם כוחות שלכם כשהתמודדתם מול אתגרים לתת לשניים שלושה תלמידים לספר בקצרה.

ב. כתיבה אישית: מה למדתם ממיטל? מה הייתם רוצים להגיד לה? המורה קוראת ומגיבה אישית לנכתב.

ג. תוצר כיתתי: מילים רגשות שהעלה בכם הסיפור של מיטל : כתיבה יצירתית על כרטיסיות, או עיצוב במחשב. יצירת דף חוסן כיתתי.

כתבה: נעה בר חושן